7. Brev till Astrid Bergman
från brodern David Bergman
1892–1901, odat

går bra. Jag tycker mig se huru Gertrud och Ester skola gnida sina skallar och huru du skall leta i din kokbok den der morgonen. Och vidare hoppas jag, att den efterlängtade dagen blir riktigt lyckad. Men I måsten skrifva och omtala huru trefligt I hafven haft det. Jag får väl ett sådant der lakoniskt bref då, kan jag tro.

Ett sådan spektakel, att jag glömde, att sätta på ett par frimärken å E. bref. Det var förstås derför att jag hade så brådt. Men det kom väl fram ändå? Fråga far om jag skall skicka resehandboken till eder, då den är så dyr. Helsa alla syskonen och edra hjälpredor dermte.

Din längtande broder

David.

Gateshead den 7 Juni 1892.

Min lilla rara syster!

Tack för ditt bref! Jag förlåter dig gerna, att du ej skrifvit till mig förr, ty jag förstår nog, att du haft mycket att göra. Emanuel har skrifvit för dig också. Han har varit mycket snäll att skrifva till mig. Du skall tro, att jag tänker på eder mycket, och det ej utan lite längtan, när jag hör (i brefven), att ~~då~~ nu far jag ut till A, och sedan kommer den och slutligen den och den. Lita på, att jag önskade

mig vara i "dens" ställe. Som du hörde af Emmanuel har jag en fri vecka nu och den använder jag så mycket, som möjligt till engelska språket. I söndags var jag i domkyrkan i Newcastle tillsammans med en yngling som heter Cambel, och som är mycket vänlig emot mig. Kyrkan var mycket vacker, men gudstjänsten slog ej an på mig så mycket. Det skå bli roligt att höra, hvad ni tycker om den, då ni komma. På eftermiddagen var jag på y. m. c. association's "Bible Class" och den tyckte jag om. Det gick så friskt och hurtigt till. Texten handlade om arbetarna i vingården och der uttalade sig lite hvar sin mening.

Sedan på kvällen skref jag till far. I går var jag med på den der "Brake Drive to Matfen". M. var beläget 18 e. mil från N. Vi hade ganska trefligt. Det är en mycket vacker trakt häromkring. Man saknar förstås barrskog, ty det är egentligen endast löfskog. Du sk komma ihåg, att det är 50 mil söder om Upsala. Järnneken växer t. e. vildt här och blir stora träd, ungefär som ooln derhem

I dag kl. 1/2 1 skall jag ut m några fellows igen. Engelsmännen äro så ofantligt vänliga och hyggliga emot mig. De äro så glada och hurtiga utaf sig.

Slutligen vill jag lyckönska eder, att för det första klädnaden

more to wright for this time
and bid you therefore a warm
Good bye! Wright soon, please!
Your own affectionate brother
David.

Gateshead Sept. 25. 92.

My dear sister!
Many thanks for your
last letter. As you asked me there
to wright next letter in English,
will I now try to do that.
Now I must first ask you:
"Who have told you that I am
working so hard"? In my previous
letter I only said, that it was a
pity, that I must sleep. Could
you of that conclude that I am
working hard?
Last Wednesday was I paying

a visit at a family in Newcastle whose name is Davidson. I was than invited to them again to the following Saturday afternoon, that is yesterday. It is a very nice family and they are very kind to me. I get there opportunity to hear a little music which I like. The youngest daughter said, that she was very sorrow that she not saw mother and you and Gertrud when you were here. It is a very nice lady indeed. She has been particularly kind to me. They asked me to come back soon & and that do I intend to do. Once every week I suppose.

The oather day occured a very remarkable thing. If you remember right was it ~~of~~ two girls of our neighbours, who had red hair. The elder one of whose bowed for me and I answered of course her bowing. Now is the first step for further acknowledgement taken.

We have it very ~~blowing~~ windy here now and you can depend upon that I feel it in my room. It will be nice I am sure when we get the winter here.

Well, how do you feel at Wänge now? I think that it must be very nice to live in the country, is not it?

I have to day written home too so that you don't want to send this letter home but keep it for yourself.

But now have I nothing

"Människan lefver icke allenast af bröd."
Det ordet har jag lärt mig förstå.

Men nu får jag allt säga farväl för denna gången, min käre far! Hoppas far är riktigt kry, när dessa rader äro framme vid bestämmelseorten. Pastorn och frun be om sina helsningar till far och mor!

De innerligaste helsningar sändas far och mor och syskonen
från fars egen, tacksamme
David.

Berlin den 23 Jan. 98

Min älskade far!

Härom dagen fick jag bref från Astrid, som talar om, att far återigen blifvit riktigt skral. Som jag sedan dess ej fått några vidare underrättelser, så hoppas jag att far åter har blifvit bättre. Det är dock lugnande att veta, att far har en sådan förträfflig sjuksköterska, och det brukar ju äfven vara uppkryande för mor att få komma ifrån Upsala litet. Emellertid måste far nu vara snäll och vara lite försigtig, så att far blir riktigt kry igen.

Jag har äfven denna sista vecka haft oerhördt mycket att göra. Men nu förefaller det, som om jag skulle börja ordentligt komma in i mitt fack, och det gör att modet uppehålles och lusten att arbeta stegras. Om torsdag inställes föreläsningarna, då det då är kejsarens födelsedag. På onsdagen gifva studenterna en "commers" för kejsaren, hvarför äfven då öfningar och föreläsningar afslutas från kl. 2 e.m. Det blir verkligen skönt att få lite andrum, ty det artar sig eljest att bli lite kopat. Om onsdag skola vi 8 svenskar, som förut varit kamrater på Teknis och som nu studera här, hafva en gemensam fest.

Lyckligtvis har jag hittintills gått fri från alla bjudningar, och jag har gjordt det klart för mitt vanliga värdfolk, att jag rakt inte har tid med dylikt. Jag känner mig så förfärligt ensammen på sådana bjudningar, och längtar endast tillbaka till mitt arbete. I den krets, som jag lite kommit in i och som skall vara både fin och god, tycker jag doch det är så liten lyftning. Jag undantager Loesche's (den där gamla qvinnan, som far väl mins), ty där tycks det vara mera gediget. Jag trifs ju mycket bra här och med pastorn kan jag ibland ha trefliga samtal, men någon harmoni inom hemmet finns ej. Frun går för mycket upp i sina husliga bestyr. Den där lilla flickan är den, som med sitt glada lynne jämnar ut de allt jämt förekommande ojämnheterna. Vi komma också mycket bra öfverens. I går kväll voro vi alldeles ensamma, och då "lade vi ord" och hade riktigt trefligt. Jag tror emellertid, att detta kan vara nyttigt för mig, ty jag blir därigenom tvungen att <u>söka</u> efter lyftning.

Slutligen var jag äfven i går bortbjuden, nämligen till Hök. Där var det äfven mycket trefligt. Frun, hos hvilken han bor är ovanligt glad och lifvad. Du märker att jag verkligen kan ha nog af mina nuvarande bekantskaper, och att det verkligen ej är så underligt att jag ej vill ha flera. Denna tid efter jul har jag eljest just ej varit borta alls förut.

Ja, nu har jag just ej något mera att tala om för dig denna gången. Du kan gerna be Manne ej glömma bort anjovisen, hvarmed han skulle bereda mig ett stort nöje.

Slutligen sänder jag mina allra hjärtligaste helsningar till vår älskade far, mor samt bror Manne.

Din tillgifne bror

David.

Berlin den 29 Jan. 98

Min älskade syster!

Tack skall du ha för de tre sista brefven, af hvilka jag fick ett i morse! Du är då verkligen snäll att skrifva! Det var mycket roligt att höra, att far nu är så pass mycket bättre, att han kunnat företaga resan till Upsala. Det är allt lugnare att veta honom vara där ändå, ty där kan han ju dock få vara mera i fred under bättringsperioden, som väl nu på allvar börjat? O, hvad det vore roligt, om jag kunde titta hem till öfver morgondagen, som jag för-

dom fick göra! Men man kan inte begära, att man alltid skall ha det så bra. Dock tror jag mig nästan kunna säga, att jag åtminstone om söndags eftermiddarna är mer hemma hos er än här. Du kan ej tro, hvad jag då kan ha det trefligt i ensamheten.

Nu vill du väl veta lite, hvad jag har haft för mig den sista veckan. I onsdags gick vår gemensamma fest, som jag skref om, af stapeln, och den var mycket lyckad. Först höll en af kamraterna ett mycket intressant föredrag, hvarefter sexa intogs med smörgåsbord, som skulle vara äkta svenskt, men vidare bra var det ej. Det enda, som verkligen var bra, var det hårda brödet, men däremot saknades anjovis. Emellertid hade vi mycket trefligt, och det var hufvudsaken.
I torsdags var jag bortbjuden på middag till fru Loesche. Det var endast studenter, hvilka alla med undantag af mig voro teologer. Där talades det mycket berömmande om Sverige. Särskildt beundrade fru Loesche vår ärlighet, som t. ex. att saker aflastades å ångbåtsbryggor, där de fingo stå till dess ägaren afhemtade dem, utan att de blefvo bortstulna. Vidare förundrade de sig öfver att våra bönder endast lade nyckel till sin stuga ofvanför dörrposten, då de gingo ut. Detta väckte mycken förvåning, saker som för oss äro så naturliga som helst. Emellertid tog äfven detta roliga slut, men efteråt gick jag i sällskap med en annan student och besåg illuminationen i staden; det var nämligen kejsarens födelsedag. Illuminationen var på många ställen mycket vacker, men du kan ej ana, hvilken oerhörd trängsel det var.

Berlin den 31 Maj 98.

David?

Kära syster!

Hjärtligt tack för ditt välkomna bref, som jag i dag erhöll. Ni få numera ej så ofta bref från mig som förr, men jag har den sista tiden haft så oerhördt mycket att göra. Under denna vecka är jag emellertid litet ledigare, då laboratoriet är stängdt, men arbete saknar jag dock ej. Pingstdagen var Hök och jag vid Oberspree, och där var det rätt trefligt. Det var åtminstone bättre än här i Berlin. Man njöt af att se lite vatten. I går spelade vi lawn-tennis på mor-

öfver allt. — Få se, hur jag får det ställt för mig i sommar. Är det någon möjlighet för mig att komma hem ett tag, så vore det naturligtvis mycket roligt. Det är egendomligt att ej alls veta, hvad den närmaste framtiden har att bjuda på. Att få någon plats här i Berlin, hos Siemens & Halske, Union eller Allgemeine Elektrische Gesellschaft är nog ej lätt utan rekommendationer. Jag tycker ej just, att jag kan vända mig till ing. Ernst Danielsson, då han ju känner mig så litet, men hans namn är eljest mycket bekant här. — Ja, nu har jag tråkat ut dig med saker, som just ej intresserar dig, men de intressera mig desto mer nu, som du kan förstå. Något roligt har jag just ej att berätta dig.

Jaså, du skall redan bege dig ut till Addeboda. Tänk, hvad det måtte vara härligt där nu!

gonen, och sedan var jag bortbjuden på middag af en fru Burchardt, där Hök bor. På kvällen var jag för trött att skrifva bref.

Härom dagen såg jag en liten notis i Stockholms Dagblad, att en större kraftöfverföring på 23.000 hästkrafter skall göras från Imatrafallen i Findland till Petersburg. Jag har i facktidningar sökt få närmare upplysningar härom, men hittentills utan resultat. Jag vill naturligtvis veta, hvilken firma som skall göra denna anläggning, när arbetet skall börja m. m. I tidningen stod det visserligen, att det var en rysk firma, men jag förmodar, att det är f. d. Siemens & Halskes filial i Petersburg, hvilken nyligen blifit ombildad till ett själfständigt bolag, ehuru ännu under Siemens hufvudsakliga ledning. Som du märker har jag funderingar att söka mig dit, om jag kan erhålla gynsamma underrättelser. Men kunn få några upplysningar? Skulle du kanske vilja sända mig Stenbergs adress. Den vet nog Sebardt. Han kanske kan genom sina vänner eller finska tidningar ge mig de upplysningar jag önskar. Det gör han nog också gerna. Hoppas att far och mor ej skulle ha något emot detta? — Men nu måste jag be Eder göra mig en tjänst till. Det är så, att far har i sitt kassaskåp i Sthm mina båda arbetsbetyg i de båda verkstäderna i Vesterås, jämte det engelska betyget. Dessa måste jag be få hit så snart som möjligt. Det vore förstås bra, om jag kunde få de förstnämnda öfversatta och amtligt berittnatt, men nödvändigt är det ej, ty det låter sig nog äfven nästan lika bra göra å konsulatet härstädes. Å Tekn. Högskolan härstädes var det visserligen ej tillräckligt, men så dumma ordningar är det väl ej

Charlottenburg den 9. X. 99

Kära Syster!

Det var nu mkt länge sedan ni hörde något från mig. Emellertid ha ni nu fått färska helsningar genom Scheéle förmodar jag och äfven genom Abel kanske, ty med honom jag korresponderat något. Så särdeles mycket har jag ej heller att meddela. Ni veta förstås att vår trist med firman nu är slut, som styrelsen gaf efter. Jag har nu äfven på byrån ofantligt mycket att göra. Under sista veckan har en ny maskintyp, som jag beräknat, profvats

och resultaten voro öfverraskande goda. Nu komma vi säkerligen att börja bygga dylika och därmed får jag då mycket att göra, ty jag är hittentills den enda, som känner till beräkningen af dessa. Jag har för närvarande en anfrågan på 4 st. dylika.

Vi ha nu det härrligaste höstväder. I går tog jag mig en promenad från Grunewald till Schildhorn vid Hafel och sedan tillbaka (10 km.) och det var ofantligt skönt.

I dag hinner jag ej mer.

Helsa far, mor och syskonen så innerligt från din

tillgifne broder

David

Charlottenburg den 5·XI·99

Min älskade syster!

Tack skall du ha för ditt senaste bref! Jag förmodar att du nu har återvändt från Addeboda till Upsala. Du tycker nog, att din bror gerna kunde ha skrifvit till dig ibland då du satt därute i din ensamhet, och det tycker jag med, men jag tycker att jag egentligen har så litet att meddela åtminstone — skriftligen.

Jag har, som du nog hört genom far mycket att göra; mitt problem, som sysselsätter mig hemma har jag ännu på långa vägar ej färdigt, ty räkne-

operationerna så oerhördt långa, men eljest tycks vägen vara klar. De sista dagarna har jag äfven varit nödsakad att göra ett uppehåll, ty jag kände mig en dag något ansträngd, men nu är jag åter så kry och min aptit numera är särdeles god. Jag har t. o. m. måst gå ut och äta om kvällarna ibland. Eljest nöjer jag mig med té. —— Nu har äfven Johannes Müller börjat sina föreläsning härstädes, som du ser af programmet. Vidare kan jag tala om för dig den glädjande underrättelsen, att jag bland mina kamrater har funnit en, som äfven söker att finna lif. Det är ing. Malm som varit här sedan ett år. Han var 3 år före mig på Teknis. Både Abel och Hanne äro bekannta med honom. Vi voro nyligen och hörde Stöcker tillsammans och höra nu 2 ggr i veckan Müller. Det har jag länge önskat att få finna! — Jag längtar efter att snart få höra något, huru det står till med morbror Ludvig m. m. Mor har väl ej ansträngt sig för mycket under denna tid?

Helsa far, mor, syskonen, morbröder och moster så hjärtligt från
din varmt tillgifne broder
David

Träffar du Elin, så helsa henne så hjärtligt.

David → Astrid 1899?

föreligger inga försöksresultat. Om 8 månader skola de vara levererade.

Som jag antydde på mitt brefkort, har jag börjat få en stark hemlängtan nu då sommaren inbrutit. Jag har därför beslutat att besöka Eder i sommar på Addeboda, och skulle det då vara öfver mors födelsedag, då jag förmodar alla syskonen träffas på Addeboda. Mer än åtta dagars permission får jag visserligen ej. Jag har räknat ut att denna hemresa ej skall behöfva hindra 8 min beslutade hemresa i jul, ty då behöfver jag endast 4 dagars officiel permission.

Men nu farväl min älskade mor! Helsa far och syskonen så innerligt från Eder David. O, hvad vi nu måtte känna Eder glada och tacksamma att åter vara förenade och därtill på det kära Addeboda.

utan från Stockholm, och på det skref jag ett otäckt skarpt svar, och det skall bli intressant att få se följden däraf. Detta har intresserat mig mycket.

Af Manne har jag idag haft ett kärkommet bref! Helsa och tacka honom därför. Det är bra glädjande, att han nu åter ordentligt kunnat upptaga arbetet och att hans tentamen gick så bra. Du är snäll och ger honom bilagda bref. Vittnen kan väl ej behöfvas. Hoppas att stiliseringen duger.

Helsa de älskade föräldrarna och alla syskonen så innerligt från Eder varmt tillgifne

David.

Dresden den 28. Nov. 1900

Min innerligt älskade syster!

Hjärtligt tack för ditt kärkomna bref! Du är då bra snäll, som försöker att skrifva till mig, utan att jag först har skrifvit till dig och bedt dig om förlåtelse för allt, hvad jag brutit emot dig. O, min kära syster, hvilka förfärliga lidanden måtte jag ha tillskyndat dig i somras! Det är väl i följd af dessa, som du nu är sjuk? Jag har inte allenast beherrskats af det förfärligaste högmod, utan jag har äfven i öfrigt betett mig som en stor dåre, i det

jag sökt plocka vindrufvor af törnebusken. Jag hade ej besinnadt den enkla sanningen, att man af ett dåligt träd ej kan erhålla god frukt. – Ja, nu har I åter de kära föräldrarna hos Eder. De ha ej heller haft en lätt uppgift att utföra, men de ha genom sin kärlek sökt öppna mina ögon, och nog tror jag, att det till en del lyckats, men så fort går det ej, ty först måste högmodet helt och hållet besegras i hjärteroten själf ej endast skenbart. Gud hjälpe mig igenom.

När jag nu sitter här och skrifver, har jag fotografien af förmaket och salen framför mig, af det kära barndomshemmet, där frid, gudsfruktan och ödmjukhet äro rådande, och ur detta hem har äfven jag utgått! Men huru har jag då kunnat komma på sådana afvägar! Jag kan inte ännu fatta föräldrarnas och eder syskons kärlek, som viljen fortfarande betrakta mig som en son eller bror, men tacksam är jag att ni genom Eder kärlek viljen visa mig in på den rätta vägen. O, måtte inte Gud straffa mig efter mina gerningar, utan måtte Han hafva nåd med mig!

Huru jag i öfrigt har det här, har du af mor redan hört. Det är ännu ingenting af intresse att berätta. de Lavals agent för ångturbinen här i Tyskland blef förfärligt förnärmad öfver, att vi ej ville ha af deras fabrikat

Dres-den den 14. Jan. 01

Min kära syster!

Hjärtligt tack för den sköna julетiden! och tack för det välkomna brefvet! Det var ju bra märkvärdigt, att Gösta skulle sluta så snart. Nog var det en stor förlust för Sverige, ty inom officerskåren fins säkert inte många sådana, men Gud ville nog, att han skulle kämpa på annat håll. Minnet af honom kommer jag säkert att bevara i mitt hjärta! I det bref af mor, som jag fick idag talar hon ~~om~~ litet om, huru begrafningshögtidligheten skall anordnas m. m.

och du förstår nog, att det är mig kärt att få höra. Jag hoppas, att du är snäll och berättar om begrafningen sedan. Skriftetalet kommer väl ut i tryck.

Jag har nu mycket att göra. Det är näml. ett större project, som ligger inne hos Kummer, och de önska få ett par moderna maskiner för detta, och jag har lofvat att tills om onsdag hade dem färdiga. Det är emellertid ingen lätt sak, att så där hastigt skaka fram ett par sådana. Men naturligtvis kommer jag att förbehålla mig att göra vissa ändringar sedermera.

Här är det rätt kallt men dimmigt. Någon snö finns emellertid ej. I lördags var jag och åkte skridskor och i går tog jag mig en dugtig promenad. Vidare åt jag middag hos Looss.

Som jag äfven måste skrifva till Abel i kväll, så får du för denna gång nöja dig härmed.

Helsa far, mor och syskonen så innerligt från din

tillgifne och tacksamme

broder David.

varit mycket ledig, därigenom
att Morbror haft nog af
sitt arbete och aldrig behöft
hennes sällskap. Men omlägg-
ningarne morgon och afton måste
hon ombesörja. Morbror är till
det yttre förvånansvärdt frisk,
med det onda är det ej så bra.
Det lär vara mera var än
någonsin. Af arbetet återstår
blott korrekturläsning af 2 el.
3 ark och ett sakregister. Till
midten af Juli blir kanske
allt färdigt.

Midsommardagen får jag
nog se i Rättvik och Leksand.
En senare dag tillstöter Morten
och så blir det gemensam hemresa

Falun d. 21/6 1901.

David -> Astrid?

Kära syster!

Tack för dina båda bref!
Jag har ej skrifvit så mycket bref
nu, delvis därför, att jag börjat
göra en del dagboksanteck-
ningar, ty jag tycker det är
synd att ens angenämaste da-
gar ska alldeles försjunka i
glömska och att skildra dem i
bref är ej något sätt att för-
eviga dem.

Här har jag haft ett par trefliga veckor. Det trefligaste af allt har dock varit ett par parti lawntennis hos v. Kochs på förmiddagen i dag. Det var visst 4:de gången jag spelade och nu hade jag blifvit riktigt spänstig igen. Gamla häradshöfdingen var med och var förvånande skicklig. Han är öfver 60 år. I dag var det ovanligt jämnspelt, och det kommer nog att upprepas det närmaste dagarne. Men det är en half timmes promenad dit.

Hos Westerlunds har jag och spelat med Oskar, men där är egentligen musikens hemort. Fröken Kerit spelar vackert och behagligt piano Oskar violoncell och fru W. accompagnerar ibland sin dotter på ett andra piano. Fru W:s skicklighet är förvånansvärd. En gång såg jag henne sedan fröken börjat på pianinot falla in med ett accompagnement på pianot nästan innan hon hunnit sätta sig. Det förefföll vara hopkommet för tillfället. Fröken W. har i vinter spelat för Richd. Andersson och lär vara en ovanlig elev.

Moster Ebba är mycket pigg och kry. Hon har sista månadens

David → Astrid?

När vi äro på byrån får ju Manne disponera öfver hela våningen. Tänk om far och mor hade kunnat haft det lika trefligt, då vi voro här!

På byrån har jag nu oerhördt med arbete. Det är så att jag ej förstår huru det skall gå. Emellertid inser Kübler det också, och vi stå nu på en mycket vänskaplig fot med hvarandra. Som jag förut nämndt har jag haft en särskild typ maskiner, som vi ännu ej byggt, att beräkna. Det har nu kommit en beställning på tre sådana på tillsammans öfver 5000 hästkrafter, så att det är ingen småsak. Dessa har jag nu under denna vecka beräknat. Jag emotser med spänt intresse och nära nog bäfvan, huru de komma att utfalla. Det är en svår sak, ty det

nya hem och sedan promenerade jag till föräldrahemmet och blef på båda ställena mycket hjärtligt mottagen. De voro verkligen nästan rörande vänliga.

Och nu snart har jag att emotse ett besök af Manne. Om fjorton dagar tänker jag. Låt honom dock ej resa, innan han är riktigt kry och återfått sina krafter. O, hvad det skall bli roligt att få återse min älskade bror. Honom kommer jag helsa hjärtligt välkommen! Hvad bostad beträffar kommer han att få det alldeles förträffligt. Det är så att fru Eissner rest bort till badort under de 3 sommarmånaderna och han får då hennes rum med veranda. Så öppna vi förstås dörren emellan oss. Vi f[...] det ju alldeles idealiskt trefligt